

in Christus
ot daden van

ontmoet niet
rkelijk eerlijk
atste synodes
tven zeggen:
an den Heere
dwaalleer en
in Christus'
rken het ge-
mate het niet
de beleid. „Ik
hier een ge-
d en gemoe-
kunnen van
ale besluiten
gen; ik spuw
(Alle drie ge-

eel eenheids-
eens: „We
ur, hoe dan
d in den pot,
verleden, één
en vergeten,
iets nieuws
Jezus Chris-
el misdadig”.
zijn bezwaren

der hen alles
t ze, zoolang
gescheurdheid

eidsge-
den mee te
t. Want men
aan het een-
gegeven heeft,

gliederen, de
k is en blijft.
ur alleen over
vindt de ge-
s; maar men
van de breuk

n die ons er-
er eenig ge-
wij ze dan?
et de natuur
ee en in ge-
zelf niet bij
gebeuren en
achte af, dat
lat onder die
, en geschie-
er werpen, vat
een tweeden
der het, dan
de natuurwet
en en te ver-
het vuur, dan
tegendeel dat
illig of mijn-
het hier ge-
nu zoo, maar
berichten van
, en zij gaat
onbewolken
zelfs hitte.
t, dan wordt

etten. Omdat
oos hetzelfde
alsof het dan
ers kan. Maar
moeten af?
urt, onder die
as en telkens
oeten? Gij
paalde straat,
d na maand.
uist zijn, dat
est volgen,
nd om steeds
gt ge, maar
a. Het is zoo.
nisch ook tot
des menschen
wetten zouden
en heele bres
oten hebben.
aanzienlijke
natuurwetten
ich veelszins
te mechanie-
toegaat, dan
anderen, dat
men hebben.
ders dan zóó
en? Het ijzer
Dat gebeurt

radicaal weg te nemen, en zoo geestelijk te han-
delen, en waarlijk vroom te leven.

Waarom spreekt men den profeet Jeremia niet na,
als hij zegt in Klaagliederen 3:39 en 40: „Wat klaagt
dan een levend mensch? Een ieder klage vanwege zijn
zonden. Laat ons onze wegen onderzoeken en door-
zoeken, en laat ons wederkeeren tot den HEERE”.
Immers, wie klaagt over zijn zonden, wie er wer-
kelijk last van heeft, die zal ze ook concreet be-
lijden en laten, die zal zich met de daad be-
keeren. En dat is noodig; dat is ook ten aanzien
van het kerkelijk leven het ééne noodige; want: „Die
zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn;
maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid ver-
krijgen”, Spreuken 28:13.

Wanneer wij dit zoo zeggen, wordt ons meer dan
eens hoogmoed verweten en Farizeïsme.

Mogen en kunnen wij dan soms uitmaken, wat
zonde is en gaan wij anderen oordeelen? Zoo vraagt
men. Daarop antwoord ik: Neen, geen sprake van;
maar Gods Woord maakt alleen uit, wat zonde
is en dat Woord alleen ook spreekt een oordeel uit
over hen, die zonde doen.

Maar dan kunnen zij, die geloovig buigen voor dat
Woord, toch ook weten, wat zonde is; is die zonde
voor hen concreet aanwijsbaar, óók in de kerk;
dan behoeven zij nooit in het donker rond te tasten;
zij kunnen het alles aflezen uit het Woord en de
Wet des HEEREN. Ieder levend kerklid kan dat,
want, zoo zegt de Apostel Johannes: „Gij hebt de
zalving van den Heilige en gij weet alle dingen — en
gij hebt niet van noode, dat iemand u leere”. 1 Joh.
2:20, 27.

Voor wie bij het Woord leeft, is het geen
vraag meer, of het binden der leden van Chris-
tus' kerk aan menselijke leerstellingen ook zonde is.
Het antwoord daarop vindt hij b.v. in 1 Cor. 4:6:
„..... opdat gij aan ons zoudt leeren niet te gevoelen
boven hetgeen geschreven is”.....

En voor wie bij het Woord leeft, is het geen
vraag meer, of het ook zonde is, wanneer men in
Christus' kerk de wet willekeurig verzet en verandert,
en vandaag bij den één toelaat (n.l. het openlijk
ingaan tegen het moeten veronderstellen, dat bij het
te doopen kind de wedergeboorte reeds heeft plaats-
gevonden: houden voor wedergeboren), wat men gis-
teren den ander verbod op straffe van ontzetting uit

telkens. Waar is het bewijs, dat dit moet, en niet
anders kan? De menschen sterven, elken dag bij
tienduizenden, denklijk wel een miljoen per week,
en dat nu reeds eeuwen, tientallen van eeuwen aan-
een. Bewijst dat, dat dat niet anders kan, dat alle
menschen van vroeger en van later, moeten ster-
ven, zijn gestorven, en zullen sterven? De Heilige
Schrift zegt van neen. Zij zegt, dat Henoch niet is
gestorven, en dat de vele miljoenen menschen, die
er nog op aarde zullen zijn, wanneer de Heere Jezus
ten gerichte verschijnt, niet zullen sterven, n.l. licha-
melijk, en dat de mensch, wanneer hij niet in zonde
gevallen was, niet zou gestorven zijn.

Onze waarneming van het sterven al maar weer
van alle menschen rondom ons en op aarde, bij duizenden
en miljoenen, aldoor, bewijst dus niet, dat de
„natuurwet” van het menschelek sterven absolute
geldigheid heeft, immer gegolden heeft, en onveran-
derlijk gelden zal. Maar wanneer dit waar is voor deze
„natuurwet” van het menschelek sterven, waarom
dan ook niet van andere „natuurwetten”, en mogelijk
zelfs van alle?

De z.g.n. natuurwetten zijn geen dingen op zich-
zelve, die in zichzelf rusten, haar bestand in zich-
zelve hebben, door ons voor tijd en eeuwigheid on-
veranderlijk gedacht moeten worden. Zij hebben haar
oorsprong niet in of van zichzelf, werken en „heer-
schen” of „regeeren” niet van zichzelf, maar zij zijn
gesteld door God. En nu niet zoo, dat zij, eens door
Hem gegeven, werken naar een eens door Hem ver-
ordenden regel, als zonder Hem en Zijn voortdurende
onderhouding en medewerking van Hem. Ook ten
aanzien van de „natuurwetten” mag er geen deïstisch
geloof bij ons zijn, dat God wel ze schiep, maar zoo-
danig, dat ze daarna van zichzelf werken, al maar door,
zonder Hem. Ook die „natuurwetten” gelden en wer-
ken geen oogenblik en bij niets dan door Gods wer-
king in en met haar. Ook van haar geldt, dat zij niets
kunnen doen, geenerlei kracht of geldigheid hebben,
dan naar Zijn wil, op elk gegeven oogenblik, in elk
gegeven geval, groot en klein.

De „natuurwetten” zijn geen regelen, die heer-
schen over Hem, of buiten Hem, en zonder Hem, zoo-
dat Hij Zijn doen a.h.w. zou moeten inpassen in de
werking dezer natuurwetten, en Zich bij Zijn han-
delen naar haar richten. Maar gelijk die „natuurwet-
ten” er alleen maar zijn door Hem, zoo hebben zij
haar bestand, haar werking, haar kracht en duur van
werkzaamheid ook alleen maar in Hem, in Zijn wil.
Wil Hij het, dan werken zij, en hebben zij geldigheid.
Wil Hij het niet, dan werken zij niet, en hebben zij
geene geldigheid. Het is hierbij alles enkel afhanke-
lijk van Gods wil bij deze z.g.n. natuurwetten, elk
oogenblik, en bij volstrekt alles, vroeger en later. Om-
dat men dit niet altoos, niet altoos genoegzaam, be-

het ambt en plaatsing buiten het koninkrijk der he-
melen, welke straf dan ook in den Naam des HEE-
REN op velen is toegepast. Want weer geeft ons hier
de Schrift een duidelijk en klaar bericht: „Tweeërlei
weegsteen, tweeërlei efa is den HEERE een gruwel,
ja die beide”, Spreuken 20:10. Gods Woord is toch
zoo eenvoudig en helder en doorzichtig.

En dus is het ook geen geldig excuus, wanneer men
zich, zooals dat helaas herhaaldelijk gebeurt, van den
eisch der vrijmaking en der kerkelijke gehoorzaam-
heid afmaakt, door te zeggen: „Ja, maar ik ben geen
theoloog; ik heb van al die ingewikkelde kwesties zoo
geen verstand; ik kan dus ook niet beoordeelen wie
gelijk heeft”. Want dan vraag ik zoo iemand: „Wát
is ingewikkeld? En wát kunt U niet beoordeelen?
Ziehier de feiten, door iedereen te controleren, en
grijp nu naar U w Bijbel, die toch waarlijk niet al-
leen voor theologen geschreven is en alleen maar door
geleerden begrepen kan worden, en lees maar, wat die
Bijbel er van zegt, daar en daar en daar. Waarom
maakt U ingewikkeld, wat toch zoo heel eenvoudig
is? Een kind kan 't begrijpen. Daar heeft God voor
gezorgd. Zóó barmhartig is Hij”.

Zoo is ook het eenheidsgebod niet zwaar
om te verstaan.

Als we maar bij God in de leer willen en gehoor-
zaam naar Zijn Woord willen luisteren. Dan gaan we
die eenheid aller Christgelooovigen begeren en zoeken,
waarom Jezus Christus Zelf gebeden heeft: „opdat
zij allen één zijn”. Eén, ja maar hoe? „Gelij-
kerwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook bij in
ons één zijn”. Joh. 17:21.

Die eenheid, waarom Christus gebeden heeft, en
die van God geboden is, is dus een eenheid,
gegrond op de waarheid, die uit
God is. Het is de eenheid van alle ware Christ-
gelooovigen, die hun hals buigen onder het juk van
Jezus Christus; die zich gewillig en met vreugde door
Hem laten heendrijven tot de ééne groote kudde van
den éénen goeden Herder (Joh. 10:16); die zich la-
ten vergaderen tot de ééne ware kerk, buiten dewelke
geen zaligheid is.

Maar dat houdt tegelijk in een verlaten van de
kwade herders, die de kudde niet leiden in de grazige
en altijd frische weiden van het levende Woord van
God, maar haar voeren in de dorre en doodmoe-
kende woestijnen der theologische vonden en con-
structies van het hoogmoedige menschenverstand.

dacht heeft, heeft men meermalen zooveel moeilij-
heid gehad met deze „natuurwetten” en hare wer-
king of geldigheid, en daarmede in samenhang met
de wonderen, waarvan de Heilige Schrift verhaalt.

Men dacht in dezen te veel deïstisch, bedacht niet
genoegzaam de afhankelijkheid dezer „natuurwetten”
in hare werking of geldigheid elk oogenblik van Gods
wil, beschouwde ze te zeer als werkende buiten Gods
werking, en als eeuwig onveranderlijke regelen door
God gesteld. De wonderen in de Heilige Schrift ver-
haald, kunnen ons doen weten, dat dit een geheel
verkeerde beschouwing is. Trouwens niet alleen die
wonderverhalen, maar om zoo te zeggen de geheele
Openbaring der Heilige Schrift. Zij doet ons nergens
God kennen als een Dieu fainéant, een nietsdoende
God bij eenige zaak, ook maar de nietigste, noch
bij eenig schepel als ooit werkende los van Hem.
Van Zijn wil is daarom de werking en geldigheid
van elke „natuurwet” ieder oogenblik afhankelijk bij
alles. En daarom kan Hij alleen ons zeggen, op welke
wijze, en hoe lang eenige „natuurwet” werken en
geldigheid hebben zal, of dat een langen, of korten
tijd zal zijn, alleen in deze aardse tijdelijke bedee-
ling, of ook in de eeuwigheid, slechts hier op aarde
en rondom haar, of ook buiten haar. En van som-
mige heeft Hij dat geopenbaard. Zomer en winter
zullen niet ophouden, noch zaaiing en oogst, tot den
grooten dag van het wereldgericht, Gen. 8:21. Geen
watervloed zal weer het geheele mensdom wegspe-
len. In vuur gaat straks alles op. Zon en maan zul-
len al maar op- en ondergaan. Er zullen al maar men-
schen geboren worden, en sterven in grooten getale,
tot het eind der wereld. Maar alleen doordat Hij ons
dat openbaart, weten we dat, kennen wij eenigen duur
van geldigheid dezer natuurwetten. Van vele andere
weten wij het niet, en mist onze verklaring desbetref-
fend alle zekerheid en grond. Omdat wij ons nu niet
zonder een hulpmiddel, vliegtuig of iets dergelijks,
omhoog kunnen bewegen de lucht in, zegt dit niet,
dat dit straks, in de eeuwigheid, ook niet zal kunnen.
Omdat het ijzer nu naar omlaag valt, volgt niet, dat
dit ook zal gelden op de nieuwe aarde en in den nieu-
wen hemel, die wij naar 's Heeren belofte verwachten.
Omdat wij nu moeten eten en drinken, zullen we niet
van gebrek omkomen, dan wil dat niet zeggen, dat
dit straks, na dood en opstanding, ook nog noodig zal
zijn. Omdat wij nu niet kunnen zien, noch hooren, n.l.
zonder hulpmiddel, telefoon, radio, e.d.g., wat
honderden en duizenden kilometers van ons verwij-
derd gebeurt, daaruit kunnen wij niet afleiden, dat dit
na den jongsten dag nog evenzeer zoo zal zijn. Heeft
iemand recht om op grond van, of in samenhang met,
de „natuurwetten” nu in hare werking thans, te be-
weren, dat wij ons na 's Heeren verschijning en ge-
richt niet nog sneller zullen kunnen verplaatsen dan
b.v. het licht? De „natuurwetten” zijn 's Heeren ordi-
nantien, en daarom 's Heeren knechten, die in ont-

Het beteekent een niet meer gemeenschap willen heb-
ben met de ten hemel schreiende kerkzonden en een
zich afscheiden van de valsche kerk, die het onrecht
in haar midden niet uitroeien wil naar het bevel des
HEEREN. Want wat Gods bevel ons zegt, vertoont
ons 't heiligst recht en kan geen kwaad gedoogen,
ook niet het kwaad van het camoufleren en het niet
ongedaan maken van onschriftuurlijke leer- en tucht-
besluiten en goddelooze rechtskrenking in de kerk
van onzen Heere Jezus Christus.

En daarom: het eenheidsgebod is vandaag nog
steeds het v r i j m a k i n g s gebod. De geschonden
eenheid kan en mag alleen hersteld worden door
middel van het zich geloovig vrijmaken en van het
zich van harte bekeeren van bedreven kerkelijk kwaad.

Dit moeten we door alles heen blijven vasthouden,
wanneer ook wij roepen om en werken en bidden voor
de eenheid der kerk. Niet vanwege een krampachtigen
en puur vleeschelijken wil tot zelfhandhaving, maar
alleen omdat de liefde voor het gebod
Gods in onze harten brandt.

Dat gebod vraagt onder meer, dat we zonde z o n d e
zullen blijven noemen, óók bij het zoeken van weder-
zijdsche toenadering in dit kerkelijk conflict.

Dat moge hard klinken, maar dat is het toch niet.

Want wie zijn naaste liefheeft, bestraft hem, wan-
neer hij kwaad doet. En dat beteekent allerminst een
hoogmoedig veroordeelen van den naaste; immers,
wanneer wij uit het diensthuis van onschriftuurlijke
bindingen zijn uitgeleid bij de jongste kerkreformatie,
d a n i s d a t e n k e l g e n a d e. En wie dat
ziet, die wordt met ootmoed bekleed en kan alleen
maar danken. Maar hij zal daarnaast, gedreven door
de liefde van Christus, ook b l i j v e n w o r s t e l-
len, om die velen, die door hun ontrouw en onge-
hoorzaamheid de kerk hebben gescheurd, met Gods
Woord in de hand, van hun zonde te overtuigen en
te bewegen tot wederkeer.

Dit jagen naar eenheid is een gebod Gods.

Alleen het Woord beslist hier.
Het gaat immers in deze worsteling juist om het
vaste Woord. En dan zeggen we dus ook nooit,
dat we zoo gauw mogelijk weer bij elkaar moeten
komen hoe dan ook. Want er is maar één „hoe”;
er is maar één geoorloofde weg, en dat is de weg
van het Woord, de weg van schuldbelijdenis en
van daadwerkelijke bekeering, de weg van het her-
stel van het geschonden recht en van het wegnemen

staan en bestaan en werking en geldigheid en duur
van werkzaamheid alleen maar rusten in Gods wil,
geheel, bij alles, volkomen.

Daarom blijft het water staan op een hoop, als Hij
het wil, en vloeit het niet verder af, Joz. 3:16;
spreekt een ezel, die geen menschenverstand heeft,
noch anders het spraakvermogen, Num. 22:28-30;
vaart Elia omhoog, II Kon. 2:11; komt de gestorven
Lazarus uit het graf, Joh. 11:44. Het hangt ook bij
deze „natuurwetten” alleen maar, en alles, af van
Gods wil.

Zegt men: maar dan gaat alle zekerheid of vast-
heid voor ons verloren. Wat dan vandaag zoo is, is
morgen misschien in het geheel niet meer zoo. Hoe
dan met onze wetenschap, en met onze berekeningen,
die we toch voor ons aardse leven en voor onze be-
zigdheden nu maken moeten? Bouwen we daarbij niet
op de vastheid van den gewonen gang van zaken, op
de geregelde werking der „natuurwetten”, en moeten
wij dat niet doen? Zeker, maar nooit anders, dan die
vastigheid stellende in Gods hand, in Zijn wil. God
is de vastheid van alles. In Zijn wil rust alle zeker-
heid, en daarin alleen. En voorzover Hij nu door
woord of daad die vastigheid ons kennen doet, kun-
nen en mogen en moeten wij daarmee rekenen en
daarop bouwen, doch steeds maar alleen bij en met
dat alles rustende in de vastheid van Gods wil, in
Zijne hand, in Zijne onveranderlijke goedheid, en an-
dere Goddelijke deugden. Wij willen gedurig zoo gaarne
van God af, en willen voor bestaan, leven, werk,
vastigheid buiten Hem, los van Hem, zonder Hem.
Door onze zonde voelen wij ons om zoo te zeggen niet
thuis bij God, en maakt het bedenken van onze afhan-
kelijkheid elk oogenblik en bij en met alles, van Hem,
ons onrustig. Wij voelen ons dan weinig op ons ge-
mak. En zoo zoeken we dan ons van Hem los te maken
in onze gedachten ook daardoor, dat wij de „natuur-
wetten” als verzelfstandigen, daaraan een eigen be-
staan en werking toekennen los van God, om dan
daarin vastigheid te zoeken, en daaraan vastigheid
te willen ontleenen, rust en kalmte. Zoo zijn wij dan,
en denken en handelen wij dan, met betrekking tot
de „natuurwetten”, als deïsten, al willen we ook geen
deïsten zijn.

Ook in deze beschouwing en levenswijze moet bij
ons verandering komen, zoowel ten aanzien van ons
gewone, dagelijksche leven, als wat aangaat ons we-
enschappelijk denken en arbeiden. Wij moeten God
in alles erkennen, bij en in alles met Hem rekenen,
ook niet door vermeende „natuurwetten” eene schei-
ding laten aanbrengen tusschen Hem en ons. Uit
Hem en door Hem zijn alle dingen, Rom. 11:36. In
Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij, Hand.
17:28.

S. GREIJ DANUS.